

Valintakoekysymykset

Tehtävät 1-5: Valintakoeteokseen
perustuvat tehtävät

Tehtävät 6-9: Valintakoeteokseen ja
aineistoon perustuvat tehtävät

Valintakoeteokseen perustuvat tehtävät

Valintakoeteokseen perustuvat tehtävät 1-5 koostuvat väittämistä (väittämät 1-50). Ne ovat sellaisenaan joko oikein tai väärin. Vastaukseksi sinun tulee **selkeästi rastittaa erilliselle vastauslomakkeelle** kutakin väittämää koskevaan ruutuun rasti joko O-merkin (=oikein) tai V-merkin (=väärin) kohdalta sen mukaan, katsotko väittämän valintakoeteoksen perusteella oikeaksi vai vääräksi. Oikeasta vastauksesta saat 1 pisteen/väittäjä. Väärä vastaus vähentää 0,5 pistettä/väittäjä. Vastaamatta jättämisestä annetaan 0 pistettä/väittäjä. (Max +50 pistettä, min. -25 pistettä.) **Tämä koeosio arvostellaan vain erilliselle vastauslomakkeelle tehtyjen merkintöjen perusteella.**

Valintakoeteos: Karppi, Ilari (toim.): GOVERNANCE: Hallinnan uusia ulottuvuuksia (*Tampereen yliopiston vuoden 2016 hallintotieteiden valintakokeen ennakkoinneisto*)

Tehtävä 1. (Max. 6 p)

Väittämät 1-6 perustuvat artikkeleihin Jari Stenvall, Jan-Erik Johanson, Elias Pekkola ja Klaus af Ursin "Hallintotiede" (s. 47–53), Juha Vartola "Byrokratia modernin hallinnan muotona" (s. 54–73) ja Ismo Lumijärvi "Tulosjohtaminen ja tuloksellisuuden tavoittelu" (s. 74–79).

1. Kompleksisuusajattelun mukaan organisaatioissa ja johtamisessa haasteena on ennakoimattomien ja muuttuvien ilmiöiden kohtaaminen.
2. Hallintotieteen ja käytännön kehittämisen yhteys on Suomessa ollut vähäinen.
3. Valtio huolehtii itse kaikkien tehtäviensä käytännön toteuttamisesta.
4. Byrokratia on keino muuttaa yhteisöllinen toiminta rationaaliseksi yhteiskunnalliseksi toiminnaksi.
5. Julkisorganisaatiot tavoittelevat toiminnallaan voittoa toteuttamalla lakisääteisiä tehtäviään.
6. Johtamisella voidaan edistää korkean tuloksellisuuden saavuttamista.

Tehtävä 2. (Max. 12 p)

Väittämät 7-18 perustuvat artikkeleihin Arto Haveri, Ilari Karppi ja Markku Sotarauta: "Johtamista ja kehittämistä kunnissa ja alueilla" (s. 184–187), Helena Härkönen, Inga Nyholm, Arto Haveri ja Jenni Airaksinen: "Legitimaation lähteet metropolirakenteissa" (s. 188–214), Markku Sotarauta: "Aluekehittämisen kehityskaari Suomessa ja peruskäsitteet" (s. 215–230) ja Ilari Karppi: "Yhdyskuntien kehittäminen aluekehittämisenä: tekniikkaa ja taitoisuutta" (s. 231–239).

7. Metropoli on vakiintunut tarkoittamaan maantieteellisesti ja yhdyskuntarakenteellisesti nauhamaisesti muodostunutta, toisiinsa löyhästi kytkeytyneiden kuntien muodostamaa kokonaisuutta.
8. Edustuksellisen demokratian perimmäisenä tehtävänä on koota laaja-alaisesti tietoa kansalaisten näkemyksistä monimuotoisten osallistumistapojen avulla ja näin lisätä päätöksentekijöiden vastuuta päätösten seurauksista.
9. Verkostomainen hallintatapa perustuu ajatukseen, jonka mukaan monimutkaisten ongelmien ratkaisuun tarvitaan useita toimijoita, jotka ovat itsenäisiä, mutta samalla riippuvaisia toisistaan.
10. Metropolihallinnan hierarkkisiin välineisiin kuuluvat mm. suorilla vaaleilla valitut toimielimet ja kuntaliitokset.
11. Verkostojen erityinen vahvuus metropolialueiden hallinnassa on niiden tilanne- ja henkilösidonaisuus ja mahdollisuus hyödyntää toimivia konfliktinhallinnan välineitä.
12. Metropolihallinnan verkostot toimivat hierarkioiden tavoin lainsäädännön ja poliittisen ohjauksen alaisina.
13. Irlannissa valtiolla on hyvin vahva asema paikallis- ja aluehallintoon nähden.

14. Donitsi-efektillä tarkoitetaan sitä, että keskiluokka ja vauraat perheet muuttavat keskustaan ja vastaavasti keskustan ympärillä olevat esikaupunkialueet rappioituvat.
15. Aluekehittämisen keskeisenä lähtökohtana on alueellisten erojen tasaamisnäkökulma.
16. Aluekehittämisen keskeinen trendi oli 1980–90-luvuilla teollistavaa kehitysaluepolitiikkaa, jolla pyrittiin maan teollistamiseen ja taloudelliseen kasvuun.
17. Alueellisen epätasapainomallin mukaan tärkeintä on luoda koko kansantaloudelle suotuisat kasvun edellytykset, koska ”vain kasvavasta kakusta jakautuu hedelmiä reuna-alueillekin”.
18. Lempäälän keskustan kehittämissuunnitelman toteutuksessa demokraattisen osallistumisen kannalta merkittävimmän ryhmän muodostavat yrittäjät ja maanomistajat, joiden mukaan saamiseen on kehitelty Ideaparkissa testattuja virtuaalisia tiloja.

Tehtävä 3. (Max. 14 p)

Väittämät 19–32 perustuvat artikkeleihin Pauli Rautiainen ja Jukka Viljanen ”Demokratia ja ihmisoikeudet kansainvälistyvässä Suomessa valtiosäännön peruseriaatteiden näkökulmasta” (s. 3-9), Jukka Viljanen ja Heta Heiskanen ”Suomalaisen ihmisoikeusarkkitehtuurin ja ihmisoikeuskulttuurin nykytila ja tulevaisuus” (s. 10–33) ja Pauli Rautiainen ”Suomalainen demokratia yhteisöllisen tahdon ja yhteisöllisen järjen näkökulmasta” (s. 34–46).

19. Valtiosääntöömme sisältyvä vaatimus oikeudenmukaisuuden edistämisestä yhteiskunnassa korostaa sitä, että vain ja ainoastaan yksilöllä jo olevat oikeudet ovat merkityksellisiä tämän vaatimuksen toteutumisen kannalta.
20. Kaikkiin ihmisoikeuksiin liittyy nykyisin niin puuttumattomuusvelvoitteita, turvaamisvelvoitteita kuin edistämismuutoksia.
21. Tuomarivaltiokeskustelulla tarkoitetaan sitä, että tuomioistuimissa käsitellään asioita, joiden pitäisi kuulua parlamentille sekä sen työtä ohjaavalle ja sille vastuunalaiselle hallitukselle.
22. Kuntien on taattava syrjimättömyys ja palvelujen saatavuus vain suoranaisesti perusoikeuksia toteuttavien palvelujen osalta.
23. Perustuslakivaliokunnan kuultavina eivät ole intressitahot, vaan siellä kuullaan pääsääntöisesti valtiosääntöoikeuden ja ihmisoikeustutkimuksen spesialisteja sekä muita oikeusoppineita.
24. Pääsääntöisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen sisältämiä oikeuksia voidaan rajoittaa, jos puuttuminen yksilön oikeuksiin täyttää sille asetetut kriteerit.
25. Euroopan sosiaalisen peruskirjan sopimusloukkauksista ei ole mahdollista tehdä kollektiivivalituksia eli järjestökanteluja.
26. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätöksistä ei voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.
27. Aluehallintovirastot täydentävät yleisten laillisuusvalvojien harjoittamaa perus- ja ihmisoikeusvalvontaa.
28. Strategisella litigaatiolla tarkoitetaan asiantuntevaa ja tietoista tyyppiongelmatapausten testaamista tuomioistuimissa.
29. Kansan mahdollisuus vaikuttaa julkisen vallan käyttöön voi Alf Rossin mukaan vaihdella intensiteetin, tehokkuuden ja kattavuuden suhteen.
30. Demokratia on Rautiaisen artikkelin mukaan ensisijassa valtiiovallan käyttöä koskeva päätöksentekomekanismi.
31. Käytännössä perus- ja ihmisoikeuksien turvaamisvelvoitteet edustavat usein tarkoin määrättyä finalistista sääntelyä.
32. Perus- ja ihmisoikeuksien toteuttamisvelvoite ja niiden heikennyskielto eivät kohdistu asiaa oikeudellisesti tarkastellen yhtä lailla talousarviopäätöksentekoon kuin lainsäädännön asettamiseen ja sen tulkintaan.

Tehtävä 4. (Max. 6 p)

Väittämät 33–38 perustuvat artikkeleihin Jarmo Vakkuri, Lasse Oulasvirta ja Jan-Erik Johanson ”Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa – johdatus julkisen talousjohtamisen näkökulmaan” (s. 91–96), Lotta-Maria Sinervo, Pentti Meklin ja Jarmo Vakkuri ”Oikeudenmukainen kuntatalous” (s. 97–106) ja Jan-Erik Johanson, Lasse Oulasvirta ja Jarmo Vakkuri ”Valtion talouden strateginen ohjaus ja hallinta” (s. 107–126).

33. Kunnat eivät tavoittele voittoa, vaan kokoavat varoja vain niin paljon kuin sen tehtävien hoito, eli kuntalaisten toimeksiannot, edellyttävät.
34. Julkishallinnon talouden informaatio voi koskea sekä raha- että reaaliprosessia.
35. Tuottavuuden mittauksessa ei tarvita sisällöllistä ymmärrystä ”tuotoksen” käsitteestä erilaisissa kuntatalouden organisaatioympäristöissä.
36. Monet kuntapalvelut ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden kustannukset ja kaikki vaikutukset syntyvät heti.
37. Yksi tapa arvioida sukupolvien välisen tasa-arvon toteutumista kuntataloudessa on tarkastella, miten kunnan varallisuus on kehittynyt sekä miten se on vähentynyt tai lisääntynyt vuosien saatossa.
38. Hallitus päättää vaalikauden alussa budjetin menojen ”katon” koko vaalikaudeksi.

Tehtävä 5. (Max. 12 p)

Väittämät 39–50 perustuvat artikkeleihin Jouni Häkli ”Ympäristöpolitiikka ja aluetiede – oivaltavaa ongelmanratkaisua” (s. 127–130) ja ”Alueiden hallinta ja politisoituminen” (s. 166–183) sekä Yrjö Haila ym. ”Näkökulmia ympäristöpolitiikkaan” (s. 131–165).

39. Ilman ja vesistöjen saastumisongelmat havaittiin ensimmäisen kerran 1960–1970 -lukujen taitteessa.
40. Koska alueelliset identiteetit ovat sidoksissa paikkaan, ne eivät ole kiistanalaisia.
41. Alueellista kehittämistoimintaa alettiin Suomessa ohjata omalla lainsäädännöllään 1960-luvulla, jolloin tavoitteeksi asetettiin muun muassa alueiden omaehtoinen kehittäminen ja väestön osaamisperustan hyödyntäminen.
42. Hallinnan voidaan katsoa olevan alueellista myös silloin, kun siihen osallistuvat erilaisten alueellisten yhteisöjen edustajat.
43. Ympäristökansalaisuus tarkoittaa sitä, että henkilö painottaa ympäristöasioita päätteessään ketä äänestää vaaleissa.
44. Kunnallinen ympäristöpolitiikka on rajautunut erityisten ympäristönsuojeluyksikköjen tehtäväksi.
45. Suomi on itsenäisesti laatinut oman ilmastopolitiikkansa suuntaviivat ja suositukset riippumatta Euroopan unionin linjauksista.
46. Kilpailuvaltio on valtio, joka pyrkii turvaamaan talouden ja työllisyyden myönteisen kehityksen huolehtimalla yhteiskunnan toimijoiden, talouden sektoreiden ja alueiden kilpailukyvyistä.
47. Biologinen monimuotoisuus on normatiivinen periaate siksi, että monimuotoisuuden määrä on tarkkaan laskettavissa.
48. Ympäristön politisoitumiselle on luonteenomaista se, että vaatimukset saattavat laajeta epäluottamuslauseeksi myös päättäjien ja viranomaisten toimintatapoja kohtaan.
49. 1990-luvun alussa suomalainen aluekehittäminen järjestettiin Euroopan unionin aluepoliittisten toimintamallien mukaisesti ohjelmaperustaiseksi.
50. Kestävä kehitys on yleinen periaate, jolla ei ole konkreettista vaikutusta eri maiden aineelliseen lainsäädäntöön.

Valintakoeteokseen ja kokeessa jaettuun aineistoon perustuvat tehtävät

Esseevastauksille on varattu oma paperinsa, johon vastaustila on merkitty viivoin. **Esseille varattujen vastaustilojen ylittäminen voi johtaa koko tehtävän hylkäämiseen.** Tehtävistä saatavat maksimipistemäärät mainitaan kunkin tehtävän yhteydessä. Esseevastauksista ei anneta miinus pisteitä.

Tämä koeosio arvostellaan vain erillisille esseevastauspapereille tehtyjen merkintöjen perusteella.

Tehtävä 6. (max. 5 p)

Kirjoita vastauksesi tehtäviin 6 a ja 6 b tukeutuen kokeessa jaettuun aineistoon ja/tai valintakoeteoksen artikkeliin Jari Stenvall, Jan-Erik Johanson, Elias Pekkola ja Klaus af Ursin "Hallintotiede".

Stenvallin, Johansonin, Pekkolan ja af Ursinin mukaan organisaatio voidaan yleisesti määritellä ihmisten yhteistoimintajärjestelmäksi jonkin tavoitteen tai tavoitteiden saavuttamiseksi.

- Luettele asioita, joiden vaikutusta yhteistoimintaan voidaan hallintotieteessä tarkastella. (max. 1 p)
- Nosta aineistosta esiin neljä (4) esimerkkiä ihmisten yhteistoiminnasta liittyen terveystalouden järjestämiseen ja arjen toimintaan vastaanottokeskuksissa. (max. 4 p)

Tehtävä 7. (Max. 5 p)

Kirjoita vastauksesi tehtäviin 7 a ja 7 b tukeutuen kokeessa jaettuun aineistoon ja/tai valintakoeteoksen artikkeliin Petri Virtanen ja Jari Stenvall "Älykkäiden julkisorganisaatioiden aika".

Julkisten organisaatioiden toimintaympäristön muutoksesta voidaan käyttää käsitettä kompleksisuus. Virtanen ja Stenvall kuvaavat kompleksisten tilanteiden olevan haasteita organisaation älykkyydelle ja erityisiä haasteita sopeutumiselle aiheuttavat kompleksisuuteen liittyvät epävarmuustekijät.

- Kuvaa, millaisia ovat nämä neljä epävarmuustekijää, jotka aiheuttavat haasteita organisaatioiden sopeutumiselle kompleksisissa tilanteissa. (max. 2 p)
- Kuvaile vähintään kolmen (3) esimerkin kautta, miten nämä epävarmuustekijät näkyvät vastaanottokeskusten toimintaa käsittelevässä uutisoinnissa. (max. 3 p)

Tehtävä 8. (Max. 5 p)

Kirjoita vastauksesi tehtäviin 8 a ja 8 b tukeutuen kokeessa jaettuun aineistoon ja/tai valintakoeteoksen artikkeleihin Jarmo Vakkuri, Lasse Oulasvirta & Jan-Erik Johanson "Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa - johdatus julkisen talousjohtamisen näkökulmaan" (s. 91–97), Lotta-Maria Sinervo, Pentti Meklin & Jarmo Vakkuri "Oikeudenmukainen kuntatalous" (s. 97–106) ja Jan-Erik Johanson, Lasse Oulasvirta & Jarmo Vakkuri "Valtion talouden strateginen ohjaus ja hallinta" (s.107–124).

- Määrittele mitkä toimijat ovat taloudelliselta luonteeltaan toimeksiantotalouden ja ansaintatalouden toimijoita em. valintakoeteoksen artikkeleiden mukaisesti. (max. 1 p)
- Kuvaile aineiston perusteella millä tavoin toimeksiantotalouden ja ansaintatalouden luonteiden välinen ero näkyy vastaanottokeskusten palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa. (max. 4 p)

Tehtävä 9. (Max. 5 p)

Kirjoita vastauksesi tehtäviin 9 a ja 9 b tukeutuen kokeessa jaettuun aineistoon ja/tai valintakoeteoksen artikkeliin Lotta-Maria Sinervo, Pentti Meklin ja Jarmo Vakkuri "Oikeudenmukainen kuntatalous" (s. 97–106).

- Valintakoeteoksen artikkelin kirjoittajat tarkastelevat artikkelissa "Oikeudenmukainen kuntatalous" kahden keskeisen julkisen talouden periaatteen välistä suhdetta. Mitä nämä kaksi periaatetta ovat? (max. 1 p)
- Nosta aineistosta esiin esimerkkejä siitä, mitä ongelmia ja/tai mahdollisuuksia valintakoeteoksen artikkelissa esitettyyn oikeudenmukaiseen voimavarojen hallintaan liittyy. (max. 4 p)